

AYDIN MƏQSƏDƏ YÖNƏLMİŞ FƏLƏİYYƏT

Sahib RZAYEV

*Bakı Dövlət Universiteti**Kitabxanaşünaslıq kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru*

İnsanın gələcəyə baxışında arzu və istəklərində konkret məqsəd aydınlığı olduqda bu sahədə göstərilən fəaliyyət səmərəli nəticə verir. Bu cəhətdən hər hansı bir gənc gələcək arzu və amallarını konkret məqsəd ətrafında birləşdirərək bu məqsədi özünün fəaliyyət və mübarizə obyektinə çevirirsə tam və dolğun uğur qazanır. Bu fikir həyatda bir çox şəxsiyyətlərin fəaliyyətində sübut olunmuşdur. Bu barədə düşüncələrimi araşdırarkən nəzərimdə kitabxanaşünas alim, professor Abuzər Xələfovun gənclik dövründən bəri aydın məqsədə yönəlmiş coxcəhətli fəaliyyəti canlanır. Tam aydınlığı ilə xatırlayıram ki, Filologiya fakültəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən Kitabxanaçılıq şöbəsinin 1 və 2-ci kurslarına birlikdə 1965-ci il sentyabr ayının ilk günlərində “Kitabxana tarixi”ndən mühazirə oxuyan Abuzər Xələfov ciddi və səbrli mühazirə deməklə bərabər özünü kitabxanaçılıq ixtisasını dərindən qiymətləndirən, bu ixtisasın cəmiyyət üçün vacibliyini qabartmağa çalışsan bir müəllim kimi aparırdı. Günlər, aylar keçdikcə biz onun bu sahədəki ciddi-cəhdlərini yalnız auditoriyada deyil, müxtəlif iclaslarda, yığıncaqlarda söylədiyi çıxışlarında da görüb dinləməli olduq.

Kitabxanaçılıq şöbəsi filologiya fakültəsinin tərkibindən çıxarılıb Şərqşünaslıq fakültəsinin tərkibinə verildəndən sonra fakültə daxilində kitabxanaçılıq ixtisasına mənfi münasibət yaranmağa başladı. Bu işdə şərqşünas müəllimlər xüsusi canfəşanlıq edirdilər. onlar hətta kitabxanaçılıq şöbəsinin bir çox tələbələrini də öz tərəflərinə çəkə bilmişdilər. Bu dövrdə Abuzər müəllim daha ciddi mübarizəyə girişərək universitet rəhbərliyinin kitabxanaçılıq ixtisasına olan münasibətini müsbət tərəfə formalaşdırmaq üçün coxcəhətli mübarizəyə qalxdı. Bu məqsədlə o, birinci növbədə, bəzi şərqşünas müəllimlərin zərərli niyyətlərini-şöbəni ləğv edib onun saatlarını fars bölməsinə vermək məqsədlərini ifşa edə bildi və eyni zamanda kitabxanaşünaslıq kafedrasına rəhbərlik edən fars dili müəllimlərinin həmin vəzifədən uzaqlaşdırılması üçün ardıcıl mübarizə apardı. Bu sahədə Abuzər müəllimin mübarizəsinin başlıca məqsədi kitabxanaçılıq ixtisasının müstəqil ixtisas kimi formalaşdığını təsdiq etmək, universitet nəzdində bu ixtisasın müstəqil fakültə şəklində hazırlanmasına nail olmaqdan ibarət idi.

Abuzər müəllim bu dövrdə həm müəllim yoldaşları, həm də tələbələr arasında söhbət prosesində izah edirdi ki, şöbənin müstəqil fakültəyə çevrilməsi üçün elmi adı olan müəllimləri olmalıdır. Ona görə də o, bu sahədə ciddi

çalışırdı. Bu sahədəki ciddi fəaliyyəti müsbət nəticə verdi. Abuzər müəllim respublikada kitabxançılıq ixtisası üzrə ilk elmlər namizədi alimlik dərəcəsi alan şəxs olmaqla, ali məqsədinin birinci mərhələsinə nail oldu. Lakin ali məqsədin ikinci-əsas mərhələsi uğrunda mübarizə aparmaq lazım idi. Yəni kitabxanəçilik ixtisasını universitet daxilində müstəqil fakültə səviyyəsində hazırlamaq ideyası gündəmdə dururdu. Əlbətdə təkidli mübarizənin müsbət nəticəsi tezliklə reallaşdı. 1962-ci ildə təşkil edilən fakültənin ilk dekanı olmaqla bərabər Abuzər müəllim həm də kitabxanəşünaslıq kafedrasının müdiri kimi də fəaliyyət göstərməyə başladı.

Məlum həqiqətdir ki, müstəqil fakültənin lazımı səviyyədə elmi potensiala malik olan kollektivi olmalı idi. Abuzər müəllimin bu sahədəki fəaliyyəti də onu tanıyanların hamısına məlumdur. O, fakültə müəllimləri üçün dissertasiya mövzuları müəyyənləşdirir, işin yazılması üçün istiqamət verir, hazırlanmış işlərin müdafiəsi üçün müxtəlif şəxslərə və müəssisələrə müraciət edirdi. Bu yolda kifayət qədər minnət də götürürdü.

Abuzər müəllim fakültə kollektivinin elmi potensialının yüksəlməsinə çalışmaqla bərabər, həm də özünün elmi-intellektual imkanını formalaşdırmaq üçün müntəzəm araşdırmalar aparır, Azərbaycanda kitabxana işinin ciddi elmi əsaslara söykənən tarixini araşdırmaqla doktorluq dissertasiyası üzərində işləyirdi. Artıq o, Azərbaycanda kitabxanəşünaslığın elmi məktəbini yaratmaq ideyası ilə yaşayırdı. Gərgin əməyin nəticəsində Abuzər müəllim doktorluq dissertasiyasını başa vurub, müvəffəqiyyətlə müdafiə etdi. Bununla da respublikada kitabxanəşünaslıq sahəsində ilk elmlər doktoru kimi şərəfli bir adı öz ünvanına yazdırdı. Yeni yaranan fakültənin tələbələrinin ixtisas biliklərinə yiyələnməsi üçün yeni dərsliklərə, dərs vəsaitlərinə, monoqrafiyalara böyük ehtiyacları var idi. Bu cəhətdən Abuzər müəllimin yaradıcılıq fəaliyyəti daha geniş miqyas aldı. O, ixtisas fənlərinin bir çoxuna dair dərsliklər və dərs vəsaitləri yaratmağa başladı. “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi”, “Kitabxanəşünaslığa giriş” kimi çoxcildli sanballı dərsliklər yazıb tələbələrin istifadəsinə verdi. Eyni zamanda fakültədə redaktoru olduğu “Kitabxanəşünaslıq” və bibliografiya” jurnalında və başqa elmi jurnallarda, eləcə də respublika mətbuatı səhifələrində müxtəlif elmi məqalələri ilə tələbələrin tədrislə bağlı ehtiyaclarını ödəməyə çalışır, fakültə kollektivini də bu cəhətdən səfərbər edirdi.

Abuzər müəllimin özünün işgüzarlığı, özünə və ətrafdakılarına qarşı tələbkarlığı kollektivə daim uğur gətirmiş, nəticədə kitabxanəçilik fakültəsi universitetdə həm tədris, həm də nizam-intizam sahəsində müsbət baxımdan fərqlənmişdir. Bu baxımdan Abuzər müəllimin 25 illik dekanlıq fəaliyyəti xüsusi bir dövr kimi qiymətləndirilməlidir. Təsədüfi deyildir ki, bu gün professor Abuzər müəllimi Azərbaycanda kitabxanəşünaslıq elminin banisi, bu sahədə xüsusi məktəb yaratmış kamil şəxsiyyət, yaxşı təşkilatçı, qayğıkeş insan kimi tanıyırlar. O, ömrünün 80-ci ilini qeyd etmək ərəfəsindədir. Ömrü-

nün bu çağında Abuzər müəllim böyük enerji ilə yazıb-yaratmaqdadır. Son illərdə bir-birinin ardınca sanballı monoqrafiyalar, dərsliklər yazıb cəmiyyətin istifadəsinə verən bu şəxsiyyət özünün həyat eşqilə, yazıb-yaratmaq həvəsilə universitetin və respublika ictimai həyatında fəal iştirakı ilə həmişəki kimi nümunədir.

Önəmli hal budur ki, əməkdar elm xadimi, şöhrət ördənli professor Abuzər Xələfovun xidmətlərini həm kollektiv, həm ümumxalq, həm respublika rəhbərliyi yüksək qiymətləndirir. Mən də onun keçmiş tələbəsi kimi səmimi qəlbdən deyirəm:

“Qarşıdan gələn 80 illik yübikeyin mübarək olsun, Abuzər müəllim!”